

CZU: 323.1:327.57:061.1 UE

SECURITATEA UMANĂ CA OBIECTIV DE MODERNIZARE A UNIUNII EUROPENE⁸⁶

Serghei SPRINCEAN⁸⁷

ORCID: 0000-0002-7411-9958

Inga GRIGORIU⁸⁸

ORCID: 0009-0006-7289-8624

<https://doi.org/10.59295/csienu2025.13>

Informații despre recenzenti:

Victor Juc, m.c. al AȘM, prof. univ., dr. hab. în politologie, director al ICJPS al USM, 069253628

Grigore Pîrțac, conf. univ., dr. în polit., decanul Facultății de Științe Politice și Relații Internaționale, USEM, 068494111

Rezumat: *Securitatea umană, în noua realitate a secolului XXI, reprezintă una dintre cele mai importante preocupări și provocări pentru statele de drept și ale bunăstării, înfăptuită prin prisma acțiunilor unor organisme naționale și internaționale, stabile și funcționale, ca rezultat al angajamentelor actorilor și instituțiilor politice de a dezvolta colectiv și sistematic realitatea socio-politică și economică. Securitatea umană este promovată în Uniunea Europeană prin diverse mecanisme. Astfel, Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA), componentă din Politica Externă și de Securitate Comună (PESC), vizează gestionarea crizelor și promovarea securității și apărării la nivel european, prin analiza anumitor*

⁸⁶ Articolul este elaborat în cadrul subprogramului de cercetare: 01.05.01 „Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană: abordări juridice, politologice și sociologice” și în cadrul proiectului „Camps and Camp-Like Settings in Urban Environments: Bridging Humanitarian and Development Activities”, finanțat de SNIS.

⁸⁷ Doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM, e-mail: sprinceans@yahoo.com

⁸⁸ Doctorandă, USM, umcd.inga@gmail.com

studii de caz de referință, este implementată prin intermediul cooperării între statele membre ale UE și are ca scop consolidarea capacităților de acțiune a UE în domeniul securității și apărării, în complementaritate cu NATO, ONU, OSCE și alte organizații internaționale relevante. PESA se concentrează pe prevenirea și gestionarea conflictelor, crizelor și amenințărilor la adresa securității europene și internaționale, cu impact asupra securității umane. În calitate de stat candidat la aderarea în Uniunea Europeană, Republica Moldova reflectă o abordare diferențiată și personalizată a Uniunea Europeană față de statul nostru, bazat pe specificul său geopolitic și economic în contextul securității europene, având în vedere războiul din Ucraina și vulnerabilitățile regionale.

Cuvinte cheie: securitate umană, politică de securitate, Uniunea Europeană, Republica Moldova, Politica Europeană de Securitate și Apărare, Politica Externă și de Securitate Comună, vulnerabilitate securitară

HUMAN SECURITY AS A MODERNIZATION OBJECTIVE OF THE EUROPEAN UNION

Abstract: *Human security, in the new reality of the 21st century, represents one of the most important concerns and challenges for the rule of law and welfare states, carried out through the actions of stable and functional national and international bodies, as a result of the commitments of political actors and institutions to collectively and systematically develop the socio-political and economic reality. Human security is promoted in the European Union through various mechanisms. Thus, the European Security and Defence Policy (ESDP), a component of the Common Foreign and Security Policy (CFSP), aims at crisis management and the promotion of security and defence at European level, by analysing certain reference case studies, is implemented through cooperation between EU Member States and aims to strengthen the EU's capacity for action in the field of security and defence, in complementarity with NATO, the UN, the OSCE and other relevant international organisations. ESDP focuses on the prevention and management of conflicts, crises and threats to European and international security, with an impact on human security. As a candidate state for accession to the European Union, the Republic of Moldova reflects a differentiated and personalized approach of the European Union towards our state, based on its geopolitical and economic specificities in the context of European security, considering the war in Ukraine and re-*

gional vulnerabilities.

Keywords: human security, security policy, European Union, Republic of Moldova, European Security and Defense Policy, Common Foreign and Security Policy, security vulnerability

Introducere

Securitatea umană, în noua realitate a sec. XXI, reprezintă una dintre cele mai importante preocupări pentru statele de drept și ale bunăstării, înfăptuită prin prisma acțiunilor unor organisme naționale și internaționale, stabile și funcționale, ca rezultat al angajamentelor actorilor și instituțiilor politice de a dezvolta colectiv și sistematic realitatea socio-politică și economică [46, p. 39; 25, p. 14].

Metodologia aplicată

Aceste metode ne-au permis să colectăm, analizăm și interpretăm date relevante, astfel încât să atingem obiectivele stabilite și să evidențiem interconexiunile dintre securitatea umană și mecanismele de guvernare europeană [33, p. 257; 61, p. 93]. Metoda analizei literaturii de specialitate a fost utilizată pentru a examina lucrările fundamentale și studiile recente referitoare la securitatea umană [1, p. 55]. Prin acest proces, am investigat perspectivele academice asupra evoluției conceptului, diferitele școli de gândire și teoriile aplicate [12, p. 105; 44, p. 149]. Pentru a completa analiza teoretică, am utilizat metode calitative și cantitative în vederea măsurării impactului politicilor europene asupra securității umane [14, p. 544; 64, p. 150]. Prin metoda deductivă, am corelat datele obținute cu perspectivele teoretice, oferind o interpretare aplicată a fenomenelor studiate [19, p. 27]. De asemenea, am utilizat studiile de caz din documentele comunitare pentru a examina exemple specifice de implementare a conceptului de securitate umană în state membre ale UE, comparând bunele practici și identificând provocările existente [50, p. 119; 69, p. 54].

Rezultatele investigației

Crearea funcției de Înalț Reprezentant al Uniunii pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate prin Tratatul de la Amsterdam și extinderea ulterioară prin Tratatul de la Lisabona, a condus la adoptarea documentului strategic, denumit *Strategia Europeană de Securitate* din anul 2003 [6]. Astfel, Strategia a conturat viziunea UE atât asupra securității, cât și apărării colective, utilizând în acest sens extinderea acțiunii externe a comu-

nității din anii 2000 – 2010. Elaborarea Strategiei a fost succedată, în anul 2004, de ”*Doctrina de Securitate Umană a Europei*” [53, p. 25], elaborată de către un grup de cercetători și personalități marcante în domeniul studiilor de securitate, studiilor de pace, relațiilor internaționale, dreptului etc [45, p. 276; 47, p. 353].

Denumită și ”*Raportul Barcelona*”, Doctrina s-a axat pe Strategia Europeană de Securitate din anul 2003, fiind elaborată într-un context post-Război Rece, când focusul central marca democratizarea statelor și prevenirea conflictelor armate. De asemenea, Doctrina a reprezentat un moment critic pentru Uniunea Europeană în contextul extinderii sale pentru a include zece membri noi, cât și în urma atentatelor teroriste din SUA din 11 septembrie 2001 și războiul din Irak. Astfel, Europa a consemnat responsabilitatea sa istorică de a contribui la o lume mai sigură și mai justă [11, p. 33; 31, p. 12; 55, p. 142].

Raportul Barcelona propune trei elemente de bază descrise în Doctrină și care constituie aplicarea practică a conceptului de securitate umană în cadrul construcției europene precum:

a) un set de șapte principii pentru operațiuni în situații de insecuritate severă cum sunt primatul drepturilor omului, autoritate politică clară, multilateralism, o abordare de jos în sus, focalizare regională, utilizarea instrumentelor legale și utilizarea adecvată a forței.

b) O „Forță de răspuns a securității umane”, compusă din 15.000 de bărbați și femei, din care cel puțin o treime ar fi civili, cu trupe dedicate și capacități civile deja puse la dispoziție de către statele membre, precum și un „Serviciu de voluntariat pentru securitatea umană”.

c) Un nou cadru legal care să guverneze atât decizia de intervenție, cât și operațiunile pe pământ, bazate pe dreptul intern al statelor gazdă, dreptul statelor trimițătoare, dreptul penal internațional, dreptul internațional al drepturilor omului și dreptul internațional umanitar [15, p. 221; 26, p. 20; 52, p. 88].

În noiembrie 2007 grupul de lucru a publicat un nou raport privind securitatea umană din perspectiva Uniunii Europene și care a contribuit la dezvoltarea conceptului, denumit ”*Raportul de la Madrid*”. Raportul a propus îmbunătățiri ale celui precedent din anul 2004, menționând rolul UE ca actor global. De asemenea, Raportul analizează evoluția *Politicii Europene de Securitate și Apărare* (PESA), componentă din Politica Externă și

de Securitate Comună (PESC) [9]. PESA vizează gestionarea crizelor și promovarea securității și apărării la nivel european, prin analiza anumitor studii de caz de referință, este implementată prin intermediul cooperării între statele membre ale UE și are ca scop consolidarea capacităților de acțiune a UE în domeniul securității și apărării, în complementaritate cu NATO, ONU, OSCE și alte organizații internaționale relevante [17, p. 232; 54, p. 80]. PESA se concentrează pe prevenirea și gestionarea conflictelor, crizelor și amenințărilor la adresa securității europene și internaționale, cu impact asupra securității umane [7, p. 5].

Ambele Rapoarte, atât cel de la Barcelona din 2004, cât și cel de la Madrid din 2007, au contribuit la consolidarea capacităților Uniunii Europene în dezvoltarea și implementarea politicilor legate de securitatea umană, integrând acest concept în diverse strategii și documente oficiale. Astfel, *Rezoluția Parlamentului European din 5 iunie 2008* [7, p. 5] privind punerea în aplicare a Strategiei Europene de Securitate și a Politicii Europene de Securitate și Apărare (PESA), subliniază importanța securității umane în cadrul politicilor europene și evidențiază necesitatea protejării și împuternicirii indivizilor în fața amenințărilor contemporane. Totodată, în diverse studii și analize academice, precum „*Perspective ale securității și apărării în Europa*” [8], s-a discutat despre evoluția conceptului de securitate umană în context european, subliniindu-se importanța acestuia în politicile de securitate și apărare ale Uniunii Europene [16, p. 22; 24, p. 160].

În anul 2016, Uniunea Europeană a adoptat o nouă strategie privind dimensiunea sa de securitate, denumită oficial „*Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy*” [5; 22, p. 102]. Strategia globală a reprezentat o actualizare semnificativă a abordării UE față de provocările de securitate și relațiile externe într-un mediu global tot mai complex și în continuă evoluție, fiind rezultatul unui proces amplu de consultare și negociere între statele membre ale UE, instituțiile UE și alte părți interesate [10, p. 48; 42, p. 39].

Contextul politic în care s-a implementat această strategie a inclus mai multe elemente, cum sunt evoluțiile globale în materie de securitate, creșterea instabilității și a conflictelor în regiuni precum Orientul Mijlociu, Africa și Europa de Est, precum și amenințările transnaționale cum ar fi terorismul și migrația, dezbaterile interne privind viitorul UE, în contextul Brexitului.

Din perspectiva securității umane [13, p. 116; 49, p. 48; 56, p. 463],

Strategia abordează conceptul ca pe un element central al politicii sale externe și de securitate, subliniază protecția indivizilor și comunităților ca fundament al stabilității și dezvoltării globale [18, p. 312; 51, p. 178; 62, p. 97]. Recunoaște importanța drepturilor omului, statului de drept și a demnității umane ca elemente esențiale pentru securitatea umană și că insecuritatea la nivel individual manifestată prin foamete, conflicte, instabilitate economică poate conduce la amenințări globale, cum ar fi migrația forțată, terorismul și conflictele armate [20, p. 42; 43, p. 112; 59, p. 534]. Totodată, subliniază că o politică externă eficientă trebuie să protejeze siguranța fizică a persoanelor, să sprijine accesul la justiție și să promoveze egalitatea socială [30, p. 8; 66, p. 523].

Din perspectiva dimensiunii integrate a securității, Strategia combină dimensiunile de securitate, precum: securitatea economică în vederea dezvoltării și reducerea sărăciei [21, p. 203; 28, p. 332]; securitatea alimentară prin accesul la resursele de bază; securitatea de mediu prin combaterea schimbărilor climatice, care afectează resursele naturale și siguranța comunităților [32, p. 244; 48, p. 347]; securitatea personală ce vizează prevenirea conflictelor și protecția civililor prin operațiuni umanitare [23, p. 158; 57, p. 94]; securitatea politică prin consolidarea capacităților statelor fragile și sprijinirea guvernantei democratice [27, p. 11]; securitatea comunitară prin necesitatea de a construi reziliența comunităților, astfel încât acestea să poată face față crizelor și amenințărilor cum ar fi migrația, dezastrele naturale, protejarea drepturilor femeilor și copiilor în zonele de conflict [29, p. 182; 70, p. 72]. Pentru Strategie colaborarea globală pe dimensiunea promovării securității umane reprezintă o conclucrare constantă cu organizații internaționale ONU, NATO, OSCE, întrucât solidaritatea internațională este esențială pentru reducerea vulnerabilităților și asigurarea unui mediu global mai sigur [41, p. 13; 68, p. 39].

Un element distinct al Strategiei Globale de Securitate a UE din 2016 este promovarea securității informaționale în vederea contracarării amenințărilor cibernetice, importanța protejării infrastructurii cibernetice critice și a capacităților militare împotriva efectelor războiului hibrid, urmare a conflictelor regionale [34, p. 190; 40, p. 481]. Astfel, securitatea informațională a Uniunii Europene ce în noile realități contemporane are scopul direct de a proteja securitatea umană, a evoluat în câteva etape, pe măsură ce amenințările cibernetice au crescut în complexitate și intensitate: de la conștientizare și recunoaștere a acestora, până la etapa de elaborare și

adoptare a legislației aferente, a politicilor specifice (regulamente, directive și acorduri internaționale care vizează protejarea infrastructurii critice, a datelor personale și a altor active digitale) pentru a aborda amenințările cibernetice [35, p. 192; 67, p. 32; 65, p. 151].

În consecință, UE a creat capacități și instituții dedicate pentru a gestiona și coordona eforturile de securitate cibernetică la nivel european, cum ar fi *Agencia Uniunii Europene pentru Securitatea Rețelelor și a Informațiilor* (ENISA). Agenția a elaborat *Strategia europeană pentru securitatea cibernetică* [4; 36, p. 47] în 2013, actualizată în 2020, stabilind obiectivele și prioritățile UE în domeniul securității cibernetice, inclusiv creșterea rezilienței infrastructurilor cibernetice, consolidarea capacităților de gestionare a incidentelor și promovarea cooperării internaționale, stabilește centre de cooperare și răspuns la incidente cibernetice cu menirea de a înfăptui schimbul de informații, dezvoltarea de standarde comune și colaborarea în investigarea și combaterea amenințărilor cibernetice [39, p. 82; 63, p. 40; 60, p. 509]. În noiembrie 2022, Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), stabilesc *Politica pentru apărarea cibernetică a UE*, adoptată de Consiliul European. Astfel, instituțiile UE s-au angajat în promovarea educației și conștientizării în rândul cetățenilor, întreprinderilor și instituțiilor publice cu privire la riscurile cibernetice și măsurile de protecție [37, p. 265; 58, p. 557].

Spre deosebire de statele din Balcanii de Vest și Turcia care beneficiază de IPA III, Republica Moldova primește sprijin financiar prin alte mecanisme adaptate statutului său de țară candidată în etapa inițială de negocieri cum ar fi *Planul de Creștere* [2; 38, p. 214]. Planul oferă acces la fonduri sub formă de granturi în valoare de 285 de milioane EUR și împrumuturi în valoare de 1,5 miliarde EUR care susțin reformele și alinierea la acquis-ul comunitar, fără a urma exact modelul IPA III. Pune accent pe creșterea calității vieții cetățenilor prin investiții în educație, sănătate, infrastructură și digitalizare, modernizarea economiei, îmbunătățirea infrastructurii, consolidarea instituțiilor, apropierea treptată de standardele UE. Republica Moldova a ratificat Acordul de finanțare cu Comisia Europeană și Agenția Națională de Coeziune Teritorială din Franța pentru participarea la Programul URBACT IV(2021-2027) [3]. Programul facilitează schimbul de bune practici între orașe europene, sprijină dezvoltarea urbană durabilă, modernizarea transportului public ecologic, dezvoltarea parcurilor și a spațiilor publice, reducerea poluării și promovarea eficienței energetice, etc.

Concluzii

Dinamica amenințărilor și provocărilor globale, extinderea UE cu noi state membre a creat noi provocări și oportunități pentru politica de securitate a UE, necesitând o revizuire și o consolidare a abordărilor existente.

În calitate de stat candidat la aderarea în Uniunea Europeană, Republica Moldova reflectă o abordare diferențiată și personalizată a UE față de statul nostru, bazat pe specificul său geopolitic și economic în contextul securității europene, având în vedere războiul din Ucraina și vulnerabilitățile regionale. Totodată, UE și Republica Moldova cooperează prin intermediul Parteneriatului Estic pentru a-și consolida relațiile politice și economice, iar Acordul de asociere UE-Republica Moldova permite Republicii Moldova, pe lângă alte aspecte, să beneficieze de o zonă de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare, sporind sustenabilitatea economică. De asemenea, Republica Moldova participă la programe ce oferă oportunități de finanțare pentru proiecte transnaționale și dezvoltarea capitalului uman precum Orizont Europa (cercetare și inovare), Erasmus+ (educație, formare, tineret și sport) și Europa Creativă (sectoarele culturale și creative).

În pofida abordării personalizate, Republica Moldova trebuie să îndeplinească criterii clare de reformă pentru a accesa fondurile prevăzute de Planul de Creștere, pentru a putea obține acces extins la fonduri europene, similare celor din IPA III, dar și pentru a spori încrederea cetățenilor în instituțiile naționale și cele ale UE.

Referințe bibliografice:

1. CHULITSKAYA, T.; MATONYTE, I.; GUDELIS, D.; SPRINCEAN, S. *From Scientific Communism to Political Science: The Development of the Profession in Selected Former Soviet European States*. In: Opportunities and Challenges for New and Peripheral Political Science Communities. A Consolidated Discipline? Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan, Springer International Publishing. Chapter 3, 2022. p. 51-85.
2. Comisia Europeană. *Plan de creștere*. [online]. Disponibil: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/ro/ip_24_5124/IP_24_5124_RO.pdf (vizitat 15.04.2025).
3. *Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova*. Comisia Europeană și Agenția Națională de Coeziune Teritorială din Franța pentru Programul URBACT IV 2021-2027, semnat la 12 decembrie 2024. Guvernul Republicii Moldova. Proiect de ratificare a acordului. [online]. Disponibil: <https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-33-cs-2024.pdf> (vizitat 19.04.2025).
4. European Commission. *The EU's Cybersecurity Strategy for the Digital Decade*. [onli-

- ne]. Disponibil: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eus-cybersecurity-strategy-digital-decade-0> (vizitat 15.04.2025).
5. European External Action Service (EEAS). *A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy*. [online] Disponibil: https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf (vizitat 15.04.2025).
  6. *European Security Strategy. A secure Europe in a better world*. Luxemburg: Publicati-
ons Office of the European Union, 2009. 50 p.
  7. Parlamentul European. *Rezoluția Parlamentului European din 5 iunie 2008 privind pu-
nerea în aplicare a Strategiei europene de securitate și a PESA (2008/2003(INI))*. [on-
line]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ%3AC%3A2009%3A285E%3A0023%3A0032%3ARO%3APDF&utm> (vizitat 26.03.2025).
  8. *Perspectivă ale securității și apărării în Europa*. Materialele conferinței internaționale,
19-20 noiembrie 2009, vol. 1. București: Universitatea Națională de Apărare „CAROL
I”. Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, 2009. 414 p.
  9. *Politica externă și de securitate comună (PESC)* [online]. Disponibil:[https://eur-lex.
europa.eu/RO/legal-content/glossary/common-foreign-and-security-policy-cfsp.html](https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/glossary/common-foreign-and-security-policy-cfsp.html)
(vizitat 26.03.2025).
  10. SOHOȚCHI, T.-S.; SPRINCEAN, S. Importanța asigurării securității umane pentru
fortificarea sistemului electoral al Republicii Moldova. In: *Conferința anuală a Cen-
trului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral*. 11.11.2022, Cahul, 2022, pp. 47-60.
  11. SPRINCEAN, S. *Simbioza securității și interesele republicii moldova în perspectiva
extinderii UE*. Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională:
Materialele conferinței științifice internaționale, 24 mai 2024. Chișinău: AMFA, 2025,
p. 32-44.
  12. SPRINCEAN, S. *Provocări securitare în perioada crizei sanitare și pandemiei Co-
vid-19*. În: Mandatul de securitate: probleme actuale de interpretare, legislație și practi-
că. Chișinău: Print-Caro, 2020, p. 104-109.
  13. SPRINCEAN, S. *Development of conceptual apparatus of the contemporary security
studies for better analysis of securing good governance and democracy*. In: Election
Integrity and the Quality of Democracy: Challenges and Pathways to Good Governan-
ce. The work of the materials of the international scientific conference. Chișinău: CEP
USM. 2025, p. 110-123.
  14. SPRINCEAN, S. *Evoluția metodologiei de cercetare în studiile de securitate în contex-
tul integrării europene*. Ediția a 7-a. Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 542-553.
  15. SPRINCEAN, S. *Valea conceptual-metodologice ale unor categorii și noțiuni spe-
cifice domeniului securității*. În: Conferința Internațională “Consolidarea rezilienței
sociale prin valorificarea capitalului uman în contextul aderării Republicii Moldova
și Ucrainei la Uniunea Europeană”, 17-18.10.2024. Chișinău: Editura USM, 2024, p.
219-226.
  16. SPRINCEAN, S. *Deepening human security and industrial symbiosis in the context of
the EU enlargement*. In: Industrial Symbiosis from a technical perspective: challenges
and opportunities. Bruxelles, September 10, 2024. Yecla, Spain: Technological Centre
of Furniture and Wood of the Region of Murcia (CETEM). COST Action CA22110
Cooperation, development and cross-border transfer of Industrial Symbiosis among in-
dustry and stakeholders (LIAISE). 2024, p. 21-27.
  17. SPRINCEAN, S. Dezvoltarea umană și siguranța persoanei în contextul preocupărilor

- pentru securitatea umană. În: *Studii și cercetări juridice*. Chișinău: CEP USM, Partea 7-8. Subcap. 7.1. 2024, pp. 231-239.
18. SPRINCEAN, S. *Prioritățile de securitate națională prin prisma obiectivelor de securitate umană în contextul perspectivei de extindere a UE*. În: Conferința Internațională Jean Monnet “Mecanisme și modele de adoptare a deciziilor la nivel local/regional/central”, 19-20 aprilie 2024 / Coord. L. Roșca. Chișinău: Print-Caro, 2024, p. 309-318.
  19. SPRINCEAN, S. Aspecte securitare ale procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În: *Securitatea umană și socială în statul democratic*, 27 octombrie 2023. Chișinău: Tipografia “Print-Caro”, 2023, p. 25-32.
  20. SPRINCEAN, S. Perspective de ajustare a principiilor securității umane în condițiile unui nou context geopolitic. În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X. Cahul: CentroGrafic, 2023, Vol.10, Partea I, p. 40-44.
  21. SPRINCEAN, S. Provocări contemporane la adresa securității umane și siguranței persoanei. În: *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*. Chișinău: CEP USM, 2023, Volum 1, pp. 202-209.
  22. SPRINCEAN, S. Siguranța persoanei în contextul sistemului de asigurare a securității umane. În: *Parteneriatul Estic: spre o comunitate a democrației și prosperității*, Ed. 16. Chișinău: “Print-Caro” SRL, 2023, 1, pp. 98-105.
  23. SPRINCEAN, S. *Corelații ale problematicii siguranței persoanei și securității umane cu domeniul drepturilor omului*. În: *Studii și cercetări juridice*. Chișinău: Tipografia Centrală. Partea a 6-a. Subcap. 7.1. 2023, p. 157-170.
  24. SPRINCEAN, S. *Sustainability of public policies for strengthening personal safety and human security in conditions of political instability in the East-European region*. În: Evaluation of Policies on Social Inclusion, Migration, in particular interventions related to integration. The 2nd PROFEEDBACK Conference. 12-13.09.2022. PROFEEDbook2. COST Action CA20112 Platform of policy Evaluation community for improved EU policies and Better Acknowledgement - PROFEEDBACK. University of Maribor, Slovenia. 2022, p. 156-164.
  25. SPRINCEAN, S. *Considerații privind imploarea tinerilor în alegeri*. În: Digest electoral. Revistă de analiză, teorie și cercetare în domeniul electoral. Ediția VIII. Decembrie 2022, p. 7-18.
  26. SPRINCEAN, S. Modernizarea domeniului securității ca obiect de studiu și disciplină didactică. În: *Studii naționale de securitate*, 2022, nr. 1(5), pp. 18-27.
  27. SPRINCEAN, S. *Siguranța persoanei în condițiile necesității asigurării securității în domeniul electoral*. În: Digest electoral. Revistă de analiză, teorie și cercetare în domeniul electoral. Ediția VII. Iunie 2022, p. 6-17.
  28. SPRINCEAN, S. *Rolul securității umane în consolidarea sistemului național de securitate*. În: Interconexiunile integrării sociale și consolidarea sistemului național de securitate: Monografie colectivă; colegiul de redacție: Ludmila Roșca [et al.]. Chișinău: Print-Caro. Cap. 11. 2022, p. 329-359.
  29. SPRINCEAN, S. *Politici de asigurare a securității umane în condiții pandemice*. În: Top 10 probleme politice a societății în contextul pandemiei de coronavirus de tip nou. Chișinău: Tipografia Centrală. Subcap. 2.5. 2022, p. 179-218.
  30. SPRINCEAN, S. *The role of personal safety in ensuring the protection of human rights in the Republic of Moldova*. În: Защита прав человека в периоды внешнеполитической напряженности: материалы Всерос. науч-практ. конф. с Междунар. участием

(Saranck, 26 mar. 2021 г.). Saranck, 2021. Ч. 1, с. 5-13.

31. SPRINCEAN, S. *Practici electorale incluzive pentru fortificarea securității umane și siguranței persoanei*. În: Digest electoral. Revistă de analiză, teorie și cercetare în domeniul electoral. Ediția VI. Decembrie 2021, p. 7-22.
32. SPRINCEAN, S. *Sporirea securității și siguranței persoanei și progresul domeniului culturii ca deziderate ale Acordului de Asociere RM-UE*. În: Revista Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Nr. 1 (38), 2021, p. 243-248.
33. SPRINCEAN, S. *Cultura securitară a persoanei prin prisma acordului de asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană în contextul pandemiei de COVID-19*. În: Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. 2021, nr. 4(41), pp. 256-260.
34. SPRINCEAN, S. *Perspective de asigurare a siguranței persoanei în contextul realizării securității umane*. În: Studii Naționale de Securitate. Revistă științifico-practică. Nr. 1(1), 2020, p. 185-200.
35. SPRINCEAN, S. *Știința Deschisă în sprijinul asigurării securității umane și siguranței persoanei*. În: Știința Deschisă în Republica Moldova. Ediția 2, 27-28.10.2022. Chișinău. Chișinău: "Print-Caro" SRL, 2022, p. 187-200.
36. SPRINCEAN, S. *The role of civil unity in the process of ensuring human security in the Republic of Moldova*. In: Правовые аспекты нациестроительства в России: история и современность. Материалы Всероссийской научной конференции с международным участием. 17.04.2020 г. Саранск: ЮрЭксПрактик. 2020, p. 44-51.
37. SPRINCEAN, S. *Libertatea individuală și siguranța persoanei ca imperative didactice*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 4. Alba Iulia: Aeternitas, 2020, p. 263-268.
38. SPRINCEAN, S. *Importanța modelelor etice și deliberative în formarea comportamentului politic*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 3. Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia. Alba-Iulia: Aeternitas. 2019, p. 212-219.
39. SPRINCEAN, S. *Imperative bioetice și securitare ca repere în educație și cercetare*. În: Educația din perspectiva valorilor. Tom XIV. Summa Paedagogica. Conf. Șt. Int. „Educația din Perspectiva Valorilor”, Ed. a X-a, Alba-Iulia. 10-11.10.2018. 2019. București: Eikon, p. 80-85.
40. SPRINCEAN, S. *Politica securității umane în Republica Moldova în contextul provocărilor și oportunităților mediului regional de securitate*. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. Chișinău: Tipografia Centrală. Subcap. 5.2. 2019, p. 477-497.
41. SPRINCEAN, S. *Unele stringențe și imperative în studiile contemporane de securitate*. În: Dezvoltarea cadrului juridic al Republicii Moldova în contextul necesităților de securitate și asigurare a parcursului european. / Republica Moldova în contextul provocărilor interne și externe la adresa securității naționale (Partea a III-a). Chișinău: Tipografia Centrală. 2019. Cap. 1, p. 5-20.
42. SPRINCEAN, S. *The Role of Human Security in Identifying New Perspectives of Development of the Education in the Field National Security*. În: Revista „Current and Future Perspectives on Teaching and Learning”. Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia. Nr. 1 (1), 2019, p. 36-43.
43. SPRINCEAN, S. *Insecuritatea umană în contextul securității naționale: oportunități de evaluare*. În: Riscuri și amenințări la adresa securității naționale: tehnici de analiză și evaluare. Ghid metodologic. Chișinău: F.E.P. "Tipografia Centrală". 2019. Subcap.

3.5, p. 105-114.

44. SPRINCEAN, S. *Cultura securitară ca fundament al bunăstării societății*. În: Revista Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Nr. 2 (35), 2019, p. 148-153.
45. SPRINCEAN, S. *Filosofia supraviețuirii: repere și perspective*. În: Revista de Filosofie, Sociologie și Științe politice. Nr. 3, 2019, p. 275-278.
46. SPRINCEAN, S. *Imperativele securitare ale societății contemporane*. În: Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației / Prospects and problems of research and education integration into the European area. Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” Cahul. Vol. VI. Partea 1, 2019, p. 29-33.
47. SPRINCEAN, S. *Importanța studiului concepției securității umane pentru o dezvoltare sustenabilă a societății*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 2. Conf. Șt. Int. ”Didactica - Tradiție, Actualitate, Perspective”. Ed. IV-a. Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia. 18-19.05.2018. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A. 2018, p. 352-359.
48. SPRINCEAN, S. *Bioetica politică ca perspectivă de extindere disciplinară și metodologică a domeniului bioeticii globale*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 2. Conf. Șt. Int. ”Didactica - Tradiție, Actualitate, Perspective”. Ed. IV-a. Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia. 18-19.05.2018. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A. 2018, p. 345-352.
49. SPRINCEAN, S. *Contribuții bioetice la reformarea sistemului de asigurare a securității umane în Republica Moldova*. În: Buletinul științific al Universității de Stat “Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Seria “Științe Sociale”. 2018, nr. 2 (8), 2018, p. 41-55.
50. SPRINCEAN, S. *Aspecte etice în procesele electorale în perspectiva eficientizării instituțiilor puterii de stat*. În: Impactul sistemului electoral asupra capacității de funcționalitate a instituțiilor puterii de stat din Republica Moldova. Cap. 8. Chișinău: Tipografia Centrală, 2018, p. 118-130.
51. SPRINCEAN, S. *Componenta socio-culturologică a securității umane în contextul dezvoltării sustenabile a sociumului*. În: Revista Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. Nr. 2 (31), 2017, p. 176-183.
52. SPRINCEAN, S. *Conceptual, methodological and bioethical perspectives of strengthening human security in Republic of Moldova*. În: Cross Border Journal for International Studies / Universitatea „Dunărea de Jos” Galați. Vol. 2, nr. 4, 2017, p. 81-94.
53. SPRINCEAN, S. *Securitatea umană și bioetica*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017. 304 p.
54. SPRINCEAN, S. *Problematika securității umane în contextul evoluției societății contemporane*. În: Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale. Cap. 4. Chișinău: Tipografia Centrală. 2016, p. 77-94.
55. SPRINCEAN, S. *Imperativul promovării securității umane în contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova*. În: Republica Moldova în contextul oportunităților de modernizare: necesități de democratizare, securitate și cooperare. Cap. 10. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 139-155.
56. SPRINCEAN, S. *Importanța securității umane în optimizarea politică și bioetică a managementului crizelor globale*. În: Political Science, International Relations and Security Studies. International Conference Proceedings. The Xth Edition. [Sibiu], 27-29 May 2016, p. 461-470.
57. SPRINCEAN, S.; BECCIU, S. *Perspectiva postmodernă asupra problematicii siguranței omului în contextul provocărilor contemporane*. În: Revista de științe politice

- și relații internaționale (Institutul de științe politice și relații internaționale „Ion I. C. Brătianu”) [București], Tomul XVIII, Nr. 2, 2021, p. 91-100.
58. SPRINCEAN, S; COSTA, Bruno Daniel Ferreira. *Theoretical-methodological perspectives in researching person's safety in the context of the necessity of security re-dimensioning*. În: Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Ediția a 7-a. Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 554-563.
  59. SPRINCEAN, S; GRIGORIU, I. *Perspective civilizatoare în procesul de asigurare a securității umane*. În: Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Ediția a 7-a. Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 531-541.
  60. SPRINCEAN, S; SÎTARI, D. *Politici educaționale universitare europene ca imperative ale dezvoltării durabile și securității umane*. În: Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Ediția a 7-a. Chișinău: USEM 2025, p.507-520
  61. SPRINCEAN, S; SLUTU N. *Ajustarea și aprofundarea obiectivelor de securitate umană în contextul fructificării perspectivei de extindere a UE*. În: Analele Științifice ale Universității de Studii Europene din Moldova. Ediția VIII. Chișinău: Pulsul Pieței. 2024, p. 91-96.
  62. SPRINCEAN, S.; SOHOȚCHI, T.-S. *Ensuring human security in the conditions of the COVID-19 pandemic*. In: Sakharov readings 2021: environmental problems of the XXI century. Часть I. Минск: ИВЦ Минфина, 2021, p. 95-98.
  63. SPRINCEAN, S.; SOHOȚCHI, T.-S. *Incursiuni în studiul securității umane și siguranței persoanei*. În: Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației. US “Bogdan Petriceicu Hasdeu”. Vol. VIII, Cahul: USC. 2023, p. 40-42.
  64. SPRINCEAN, S.; SOHOȚCHI, T.-S. *Incursiuni educaționale în cercetarea problematicii securității umane și siguranței persoanei*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 5. Conf. Șt. Int. „Didactica: tradiție, actualitate, perspectivă”, ed. VII-a, 21-22.05.2021. Alba Iulia: Aeternitas, 2021, p. 149-153.
  65. SPRINCEAN, S.; SOHOȚCHI, T.-S. *Human security and personal safety approaches to the contemporary East-European security challenges*. In: Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи: матеріали Міжнародної XI науково-практичної конференції, Чернівці, 27 травня 2021 року. Чернівці: Технодрук, 2021. с. 149-156.
  66. SPRINCEAN, S; TOCARJEVSCHI, A. *Exercitarea controlului asupra sectorului de securitate de către instituțiile politice*. În: Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene. Ediția a 7-a. Chișinău: USEM (Pulsul Pieței). 2025, p. 521-530.
  67. SPRINCEAN, S; CATAN, A; ȚONCU, S. *Perspective teoretice asupra promovării securității umane prin mecanisme ale statului de drept*. In: *Vector European*. 2022, nr. 2, p. 30-35.
  68. SPRINCEAN, S.; PÎRȚAC, Gr.; SYCHEV, A. *Human security and ethics in support for sustainable development*. In: *Vector European*. 2022, nr. 1, pp. 38-42.
  69. SPRINCEAN, S.; PÎRȚAC, Gr.; MIHALAȘ, V. *Importanța procesului electoral în cadrul statului democratic*. In: *Vector European*. 2021, nr. 2, p. 52-57.
  70. SPRINCEAN, S.; SOHOȚCHI, T.-S.; MITROFANOV, Gh. *Perspective educaționale privind importanța securității umane și siguranței persoanei în context global*. În: Tradiție și perspective în didactica modernă. Vol. 6. Conf. Șt. Int. „Didactica: tradiție, actualitate, perspectivă”, ed. 20-21.05.2022. Alba Iulia: Aeternitas. 2022, p. 70-74.